

30.1.2015

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Przedmiot: Petycja nr 1608/2013, którą złożył Olaf Vollmer (Niemcy), w sprawie ubezpieczenia podróżnych od upadłości linii lotniczych

1. Streszczenie petycji

Składający petycję odnosi się do praktyki biur podróży dotyczącej ubezpieczenia podróżnych od upadłości linii lotniczych. Podróżni płacą stałą składkę za całe zakwaterowanie i transport, a także 20% polisy ubezpieczeniowej na wypadek upadłości, którą to polisę wykupuje organizator. Kalkulacja kosztów linii lotniczych opiera się jednak na liczbach z poprzedniego roku i nie uwzględnia się w niej ubezpieczenia, co oznacza, że ryzyko związane z upadłością przenoszone jest na podróżnych i organizatorów. Składający petycję oczekuje równego traktowania organizatorów i linii lotniczych i żąda, aby i jedni, i drudzy zapewniali ochronę ubezpieczeniową, płacąc po 20%.

2. Dopuszczalność

Petycja uznana została za dopuszczalną dnia 4 czerwca 2014 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 216 ust. 6 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji otrzymana dnia 30 stycznia 2015 r.

Petycja

Składający petycję zasadniczo zwraca się do UE o rozszerzenie ochrony konsumentów w przypadku niewypłacalności organizatorów wycieczek na podróżnych posiadających osobne bilety lotnicze.

Zasada ochrony w przypadku niewypłacalności organizatorów wycieczek lub wakacji została

określona w art. 7 dyrektywy Rady 90/314/EWG w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek¹. Zgodnie z art. 7 dyrektywy 90/314/EWG² organizatorzy wycieczek na wypadek swojej niewypłacalności powinni „zapewnić dostateczne zabezpieczenie umożliwiające zwrot nadpłaconych pieniędzy oraz powrót konsumenta z podróży”.

Składający petycję w szczególności odnosi się do spoczywającego na organizatorach i punktach sprzedaży detalicznej obowiązku przedstawiania podróżnym zaświadczenia o ochronie na wypadek niewypłacalności wystawionego przez zakład ubezpieczeń lub bank („Sicherheitsschein”), jak również do zakazu pobierania od podróżnych zaliczek wyższych niż 20% ceny całości, stanowiące szczególne wymogi w ramach wdrożenia dyrektywy 90/314/EWG w Niemczech oraz wynikające z orzecznictwa sądów niemieckich.

Składający petycję podkreśla, że linie lotnicze sprzedające osobne bilety nie podlegają tym przepisom i pobierają pełną cenę biletu w okresie do jednego roku przed datą lotu bez obowiązku zapewnienia ochrony na wypadek niewypłacalności. Wskazuje on, że w przypadku gdy podróż obejmuje lot, organizatorzy muszą zapłacić liniom lotniczym cenę biletu z wyprzedzeniem, jednak mogą jedynie pobrać od konsumentów zaliczkę nieprzekraczającą 20% oraz muszą pokryć ryzyko niewypłacalności linii lotniczych.

Zdaniem składającego petycję, zgodnie z zasadą ochrony konsumentów oraz w celu wyeliminowania dyskryminacji organizatorów wycieczek w stosunku do linii lotniczych koncepcja dokumentu „Sicherheitsschein”, tj. głównie wymóg zapewnienia ochrony na wypadek niewypłacalności oraz zakaz pobierania zaliczek przekraczających 20%, powinna obowiązywać również linie lotnicze.

Uwagi Komisji

Dyrektywę 90/314/EWG stosuje się do wcześniej ustalonych kombinacji różnych usług turystycznych, np. przelotu i zakwaterowania w hotelu, lecz nie do osobnych lotów. Obejmuje ona spoczywający na organizatorach lub punktach sprzedaży detalicznej obowiązek zapewniania ochrony na wypadek niewypłacalności, tak aby podróżni otrzymali zwrot poniesionych kosztów i aby umożliwić im powrót do kraju w przypadku braku realizacji usług turystycznych uwzględnionych w ramach imprezy turystycznej w wyniku niewypłacalności lub upadłości firmy. Zabezpieczenie to zostało wprowadzone w 1990 r. w celu ochrony konsumentów od ryzyka niewypłacalności w sektorze imprez turystycznych.

W dyrektywie określono zasadę ochrony na wypadek niewypłacalności, jednak szczegóły systemu ochrony na wypadek niewypłacalności są ustalane w przepisach państw członkowskich transponujących tę dyrektywę. W samej dyrektywie nie wprowadzono obowiązku przedstawiania dokumentu „Sicherheitsschein” i nie zawiera ona przepisów dotyczących zaliczek. Komisja rozumie, że zakaz pobierania zaliczek przekraczających 20% wynika ze stosowania przez niemieckie sądy krajowych przepisów dotyczących nieuczciwych warunków umownych, stanowiących transpozycję dyrektywy Rady 93/13/EWG w sprawie

¹ Dz.U. L 158 z 30.6.1990, s. 59.

² Niektóre państwa członkowskie do zapewnienia ochrony na wypadek niewypłacalności zobowiązują również punkty sprzedaży detalicznej (biura podróży).

nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich¹.

W przedstawionym niedawno wniosku w sprawie nowelizacji dyrektywy dotyczącej imprez turystycznych² Komisja zaproponowała rozszerzenie ochrony stosowanej do wcześniej ustalonych kombinacji różnych usług turystycznych zgodnie z dyrektywą 90/314/EWG na nowe formy imprez turystycznych zazwyczaj kupowanych przez podróżnych online. Ponadto Komisja zaproponowała zapewnienie minimalnego poziomu ochrony tzw. „aranżowanych usług turystycznych”, w przypadku których powiązanie między różnymi usługami turystycznymi jest luźniejsze niż w przypadku imprez turystycznych. Jeżeli wniosek ten zostanie przyjęty przez współprawodawcę, wprowadzony zostanie obowiązek zapewnienia ochrony na wypadek niewypłacalności dla linii lotniczych umożliwiających zakup dodatkowych usług turystycznych dla oferowanych przelotów lub wakacji, takich jak rezerwacja hotelu lub wynajem samochodu na miejscu będącym celem podróży.

Wniosek Komisji jest aktualnie rozpatrywany przez Parlament Europejski, który głosował w jego przedmiocie w pierwszym czytaniu dnia 12 marca 2014 r.³, oraz przez Radę, która przyjęła ogólne stanowisko dnia 4 grudnia 2014 r.

Jeśli chodzi o „osobne” bilety lotnicze, należy podkreślić, że spójność między przepisami dotyczącymi imprez turystycznych a przepisami dotyczącymi biletów lotniczych nie musi oznaczać, że podróżnym, którzy mają wykupione jedynie bilety lotnicze, muszą przysługiwać takie same prawa jak podróżnym w ramach imprez turystycznych. Celem prawa UE jest raczej poprawa ochrony podróżnych uczestniczących w imprezach turystycznych, ponieważ impreza turystyczna wiąże się z bardziej złożonym i nietypowym stosunkiem umownym obejmującym kilku usługodawców i dłuższe okresy, a często również wyższe zaliczki.

Chociaż liczba pasażerów poszkodowanych w wyniku niewypłacalności linii lotniczych jest bardzo niewielka, skutki takiej niewypłacalności dla pasażerów indywidualnych mogą być bardzo dotkliwe, w szczególności kiedy zostają oni unieruchomieni w porcie lotniczym z dala od domu. Biorąc jednak pod uwagę znaczne koszty i trudności praktyczne związane z ochroną w przypadku niewypłacalności linii lotniczych, przed przedstawieniem wniosku dotyczącego nowych przepisów w tym zakresie Komisja zaproponowała w swoim komunikacie w sprawie ochrony pasażerów w przypadku niewypłacalności linii lotniczej (COM(2013) 129 final), aby w pierwszej kolejności wzmocnić nadzór nad koncesjami wydanymi unijnym przewoźnikom lotniczym zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1008/2008 oraz aby współpracować z unijnymi stowarzyszeniami linii lotniczych celem opracowania dobrowolnych uzgodnień (np. dotyczących taryf „ratunkowych” i środków towarzyszących, m.in. oferowania obniżonych opłat lotniskowych w takich sytuacjach).

¹ Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29-34.

² Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie imprez turystycznych i aranżowanych usług turystycznych, zmieniającej rozporządzenie (WE) nr 2006/2004, dyrektywę 2011/83/UE i uchylającej dyrektywę Rady 90/314/EWG, COM(2013) 512 final.

³ Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie imprez turystycznych i aranżowanych usług turystycznych, zmieniającej rozporządzenie (WE) nr 2006/2004, dyrektywę 2011/83/UE i uchylającej dyrektywę Rady 90/314/EWG (COM(2013)0512 – C7-0215/2013 – 2013/0246(COD)) (zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie).

Dnia 25 listopada 2014 r. Zrzeszenie Międzynarodowego Transportu Lotniczego (IATA) poinformowało o zawarciu porozumienia w sprawie sformalizowania taryf ratunkowych. Dobrowolne porozumienie IATA zawarte przez jej członków latających do, z i w obrębie Europy zapewnia podróż powrotną do kraju pasażerom, którzy nie mogą wrócić do domu ze względu na zawieszenie działalności linii lotniczych spowodowane problemami finansowymi (zob. komunikat prasowy IATA pod adresem: <http://www.iata.org/pressroom/pr/Pages/2014-11-25-01.aspx>).

Ponadto w swojej propozycji przeglądu rozporządzenia (WE) nr 261/2004 (COM(2013) 130 final) Komisja zaproponowała opracowanie planów awaryjnych na wypadek odwołania więcej niż jednego lotu, aby działalność portów lotniczych, przewoźników lotniczych oraz podmiotów świadczących usługi obsługi naziemnej była koordynowana w celu skutecznej pomocy pasażerom unieruchomionym w porcie lotniczym. Takie plany awaryjne obejmowałyby również sytuacje, w których odwołane loty byłyby skutkiem niewypłacalności linii lotniczych.